

Milliores al Port de l'Ametlla de Mar

Ports de la Generalitat ha fet una actuació per millorar els parterres de la Cova Gran, des de la llotja de pesca fins a la plaça del Canó al port de l'Ametlla.

Anàlisi

L'ALGARS: LA BATALLA OBLIDADA

AITOR GARCÍA
HISTORIADOR

Tradicionalment la historiografia havia considerat la retirada d'Aragó com una «desbandada», terme que es deriva dels historiadors del règim franquista. Actualment vivim un procés de revisió.

A Belchite els republicans es van adonar que la proporció d'homes i armament dels colpistes era molt superior. L'estratègia consistia en replegar-se a l'altra banda d'una gran barrera natural com l'Ebre però el front havia de retrocedir en bloc sense trencar-se. D'aquesta manera s'organitzen diferents enclavaments de resistència per tal de desgastar el sol·llevat en el seu avenç i, si és possible, aturar-los. A mitjans de març de 1938 els republicans aconsegueixen estabilitzar el front a Casp, moment que els sol·levats aprofiten per reorganitzar i planificar els diferents sectors d'atac. Vicente Rojo Lluch s'adona que 90 kilòmetres separen Casp de l'Ebre i, en cas que aquest front caigui, els resultats seran fatals a nivell de costos humans i materials.

Un punt entremig per resistir és la serralada del riu Algars. Vicente Rojo es decideix per aquesta zona ja que hi ha la Línia Fortificada del Cinca, amb nius de metralladora, refugis, trinxeres i nius d'artilleria construïts amb formigó. L'Ajuntament de Batea havia enviat plànols a l'oficial republicà i de manera immediata es construeixen noves fortificacions que han d'aportar més solidesa a la línia. Així mateix els enginyers de la XI Brigada Internacional redacten un informe on mostren una crecuda molt important del riu Algars, fet que sumat a la destrucció del pont dificultaria l'avenç dels facciosos.

El dia 28 de març de 1938 el front de Casp es trenca sense que puguin retrocedir les línies. Per aquest motiu s'ordena a diferents brigades internacionals que creuin el riu Algars i aturin l'enemic a l'altra riba per a que les unitats que es retiren de Casp puguin arribar a Batea i Caseres. El 29 de març els colpistes conquereixen la població de Maella i estableixen un cap de pont al riu Matarranya, però no segueixen l'ofensiva. El 30 de març ja han pogut ultimar

Un arqueòleg guardant restes a l'excavació del Mas del Primo, a Caseres, ahir al matí. FOTO: JOAN REVILLAS

el pla d'atac, però aquest sol és efectiu si s'arriba a la riba del riu Algars. Durant la jornada es succeeixen combats molt cruents entre les Brigades Internacionals i els sol·levats, que ataquen amb aviació, artilleria i tancs.

El 2 d'abril els assalts sol·levats es succeeixen amb molta cruïda i el seu objectiu és exterminar sense cap mirament els brigadistes que s'han quedat a resistir. A finals del dia aquells internacionals que han sobreviscut es veuen totalment envoltats pels soldats de Franco i intenten arribar a l'Ebre d'amagat. Així mateix les forces colpistes en

forces de xoc per la seva consciència i militància política així com combativitat i sacrifici. Per aquest motiu totes formen files en aquesta batalla.

Cal dir que abans d'iniciar l'atac al riu Algars l'alt comandament de Franco dicta dos ordres que esdevenen transcendents i pràcticament inèdites. La primera ordre és que quan es capturi un grup de republicans es facin presoners els que siguin de nacionalitat espanyola i s'executin immediatament els que siguin de nacionalitat estrangera, sense excepció ni dilació. Així mateix es dicta una segona ordre que guarda relació amb l'anterior i és que les execucions han de ser exemplificadores i d'escarni públic. Es prohibeix totalment enterrar els cossos dels soldats republicans que es trobin. En cas que es produeixi un volum important de cossos es permet cremar-los, però després els ossos han de ser visibles. Després Franco modularà el seu discurs. El règim força a que s'oblidi la Batalla del riu Algars i totes les accions que es van succeir. Molts excombatents franquistes mostren el seu descontent i exigeixen que es tingui en compte el seu mèrit en la batalla de l'Algars, no obstant seran silenciats. Així mateix les esquerres es sentien culpables per no haver estat capaços de resistir o, en la seva absència, replegar-se ordenadament. Aquest fet contraposat al sacrifici de les Brigades Internacionals portava a cert remordiment de consciència. Per tant era preferible desviar l'atenció cap a la Batalla de l'Ebre i oblidar el succeït a l'Algars.

Durant la batalla es van succeir combats molt cruents entre les Brigades i els sol·levats

son conscients i organitzen partides de cavalleria. El 6 d'abril la zona queda neta de republicans.

S'estudien diferents operacions fins que Vicente Rojo Lluch presenta una operació que pot perllongar la guerra. En el seu pla de batalla esmenta que l'exèrcit republicà ha de creuar l'Ebre i arribar fins Batea i Caseres per instal·lar-se a la línia fortificada de formigó que es va perdre en els combats de març - abril. Per tant la Batalla del riu Algars fou el factor clau que va conduir a l'exèrcit republicà a l'Ofensiva de l'Ebre i no a fer-la per altres sectors.

Les baixes son d'entre 3.000 i 3.200 republicans. Les Brigades Internacionals eren considerades